

PASTÝŘSKÝ LIST
ČESKOBUDĚJOVICKÉHO BISKUPA
K SVÁTKU SVATÉ RODINY V POSLEDNÍ DEN ROKU 2023

(Přečtěte při všech bohoslužbách v neděli 31. prosince 2023)

Milí diecézané, bratři a sestry v Kristu Ježíši, našem Pánu!

Před několika dny jsme s radostí oslavili Narození Páně. Tato vánoční radost stále ještě trvá, a proto bych vám všem chtěl popřát, aby ona radost, prostupovala nejen závěr tohoto roku, ale i celý příští rok 2024. To co přeji sobě, přeji i vám; každodenně, stále pamatujme na sílu milosti, kterou můžeme čerpat ze „*Slova, jež se stalo tělem*“ (Jan 1,14).

Poslední den roku tentokrát připadlo na neděli, kdy si připomínáme Svatou Rodinu - Ježíše, Marie a Josefa. Zajisté je to i vhodná příležitost si znovu připomenout nauku Církve o rodině, která vychází z přirozených základů, je rozvinuta Písmem svatým a posvátnou Tradicí, přehledně pak shrnuta v Katechismu katolické církve.

Pojem rodina je bezesporu pojmem více vrstevnatým, který se v lidském životě uskutečňuje v různých podobách; to když se např. mluví o řeholní rodině nebo farní rodině apod. Pojem rodiny však nemůže být nikdy nejasným nebo zamlženým.

Základem rodiny je tedy manželství, chápáné jako společenství založené na svobodném vzájemném souhlasu muže a ženy, které je zaměřené k dobru manželů a plození a výchově dětí (KKC 2201). Takto chápáná rodina není výsledkem politických dohod či nařízení, ale je vůbec přirozeným předpokladem jakékoli společnosti (KKC 2202). A rodina představuje základní buňku společnosti i církve (KKC 2204,2207). Rodinu je proto zapotřebí chránit a vážit si jí, neboť její mimořádnou hodnotu do ní vložil sám Stvořitel - Dárce života, na jehož tvůrčím díle se ona podílí.

Jakkoli je rodina přirozenou institucí, je Boží milostí pozvána a pozvedána na rovinu nadpřirozenou a tím se také stává stopou a obrazem společenství Otce a Syna v Duchu svatém (KKC 2205). I to málo, co víme o životě Svaté Rodiny, nás nenechává na pochybách, že rodina má být zcela funkční školou péče o druhé lidi (KKC 2008), ale také i školou mravnosti a úcty k Bohu (KKC 2207). Víme, že Ježíš poslouchal své rodiče, prospíval moudrostí, věkem a oblibou u Boha i u lidí (srov. Lk 2, 51-52).

Z výše uvedeného plyne, že ve společenství rodiny, byť v tom nejširším slova smyslu, mají svou důležitou úlohu i vzájemné vazby, jinými slovy řečeno, mají fungovat vztahy lásky. Ty však nemohou být bez základu a má-li jít o skutečnou lásku, jejím základem nemůže být něco nepřirozeného či hříšného. Ano, všichni jsme hříšní, cítíme bolestnou nedostatečnost, když na cestě k ideálu dokonalé pravdy a lásky často klopýtáme a padáme. Bůh nám však vždycky dává možnost vstát a nenechává nás bez pomoci. I když manželské a rodinné životy mohou různým

způsobem selhávat a upadat, vždycky je Bohem nabízena nějaká cesta, jak zase vstát a jít správným směrem, vstříc Božímu království. Kdopak by si nevzpomněl v této souvislosti na situaci, kterou popisuje ve svém evangeliu svatý Jan. Když odešli ti, co chtěli kamenovat, řekl Ježíš cizoložné ženě: „*Jdi a už nehřeš*“. Nevíme, co bylo s onou ženou dál, ale na tomto konkrétním případě vidíme zřetelně, že její vysvobození a neodsouzení spočívá v onom: „*...už nehřeš*“. Copak může člověk zatvrzele žijící v nepravdě skutečně něco očekávat od Ježíše, který je „*plný milosti a pravdy*“ (Jan 1, 14), který je „*cesta, pravda a život*“ (Jan 14, 6)? Dokud bojujeme s nepravostí a hledáme cestu milosti a pravdy, Bůh nás podpírá a doplňuje svou láskou všechno to, kde my svou nedokonalostí selháváme.

Katechismus nám připomíná, že prvním povoláním nás křesťanů je následovat Ježíše Krista, Božího Syna (KKC 2232—2233). A Bůh jakožto Stvořitel a Původce všeho, tedy i instituce rodiny, musí vždy zůstat naším nejvyšším Pánem. Jestliže jsme dnes svědky útoků na rodinu, násilí v rodinách, zneužívání a vůbec různých společenských a politických bojů o věci manželství a rodiny, mějme před očima Nazaretskou Rodinu, ale i celé Boží dílo stvoření a jeho milost. Papež František k tomu napsal: „*Nikdo se nemůže domnívat, že oslabování rodiny jakožto přirozeného společenství založeného na manželství je něčím, co společnosti prospívá*“ (AL 52). Jsme povolání vydávat svědectví o Kristu, který je Pravda. I když to není vždy jednoduché a třeba vítané, nemůžeme být Bohu nevěrní a kvůli pohodlnosti, klidu či nesprávnému soucitu zapřít to, k čemu nás povolal. Musíme svědčit, ovšem vždy s láskou a trpělivostí, vědomi si svých vlastních chyb a nedostatků. Neboť zdroj pravdy a lásky, stejně jako přesvědčivosti našeho svědectví, není v nás, ale v Bohu.

Dovolím si nakonec vyjádřit prosbu, abychom si zvláště v tyto dny pozorně četli v Písmu svatém, co nám Bůh říká o rodině. Účinnou pomocí může být i zmíněný Katechismus, do kterého církev, Bohem povoláná k tomu, aby byla „*sloupem a oporou pravdy*“ (1 Tim 3, 15), shrnuje mnohasetletou zkušenost s lidskými životy ve světle právě Písma svatého. Čtěme, rozjímejme a nebojme se s láskou vnášet světlo Boží pravdy do svých vlastních rodin, k sobě navzájem i k těm lidem, s nimiž se setkáváme.

Dnešní svátek Svaté Rodiny je také již tradičně vhodnou příležitostí k obnově manželské slibu, s prosbou o vytrvalost a sílu do příštích společně prožívaných dnů nového roku. Ať již vykonáte, milí manželé a rodiče, tuto obnovu společně při mši svaté nebo třeba i jen soukromě, chci vás ujistit, že na vás všechny pamatuji v modlitbě. Děkuji, zato, že jste přijali svátost manželství a snažíte se žít podle Božích přikázání, čímž vydáváte jasné svědectví svému okolí. Ze srdce a upřímně všem žehnám, zvláště pak matkám, otcům a vašim dětem!

✠ *Vlastimil, biskup českobudějovický*